

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Bilag	Journalnummer	Kontor	
1	400.C.2-0	EU-sekr.	27. maj 2002

KOMITÉSAG

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Miljøministeriets notat samt grundnotat om forslag til Kommissionens beslutning om revision af miljøkriterier for tildeling af EF-miljømærket (Blomsten) til kopipapir og grafisk papir.

Forskriftsudvalget skal behandles sagen og foretage afstemning på møde den 29. maj 2002.

MILJØstyrelsen 24. maj 2002

Internationalt kontor J.nr. M 1034-0051

FM/6

MEM-425-MST

Notat til Folketingets Europaudvalg og

Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg

Forslag til "**Kommissionens beslutning om revision af miljøkriterier for tildeling af EF-miljømærket til kopipapir og grafisk papir.**"

Forslaget indeholder kriterier for tildeling af EF's miljømærke til kopipapir og grafisk papir. De tidligere kriterier var fastlagt i Kommissionens beslutning af 19. juli 1999 om miljøkriterierne for tildeling af Fællesskabets miljømærke til kopipapir (99/554/EF). I artikel 4 og 6 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1980/2000 af 17. juli 2000 bestemmes det, at der fastsættes specifikke miljømærkekriterier for hver produktgruppe for en given gyldighedsperiode.

Definition af produktgruppen og de specifikke miljøkriterier for denne vil være gældende for en periode fra 1. september 2002 til 31. august 2007.

Forslaget har i indhold og struktur stor lighed med de tidligere udarbejdede retningslinier for tildeling af miljømærker til kopipapir. Retningslinierne har, da ordningen er frivillig, ingen lovgivningsmæssige konsekvenser for Danmark. Det er en dansk holdning at forslaget indeholder en række forbedringer og opstramninger.

Forslaget vurderes at påvirke det danske miljøbeskyttelsesniveau i positiv retning.

Der skal træffes afgørelse om forslaget den 29. maj 2002 efter fremgangsmåden i art. 17, som er en forskriftsprocedure (III), efter høring af Det Europæiske Miljømærkenævn.

Regeringen agter at stemme for forslaget.

MILJØstyrelsen 24. maj 2002

Kontoret for renere produkter M 1034-0051

san/10//fm/6

MEM-425-MST

Grundnotat til Folketingets Europaudvalg og Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg.

Forslag til Kommissionens beslutning om revision af miljøkriterier for tildeling af EF-miljømærket (Blomsten) til kopipapir og grafisk papir.

1. Status.

Dok. ENV/2002/..., 16 April 2002

tus.

Kommissionen har den 16. april 2002 fremsendt endeligt forslag til Kommissionens beslutning om revision af miljøkriterier for tildeling af EF-miljømærket til kopipapir og grafisk papir.

Forskriftsudvalget skal behandle sagen og foretage afstemning på møde d. 29. maj 2002.

De nuværende kriterier var fastlagt i Kommissionens beslutning af 19. juli 1999 om miljøkriterierne for tildeling af Fællesskabets miljømærke til kopipapir (99/554/EF).

Forslaget til reviderede kriterier udgør en opfølgning af artikel 4 og 6 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1980/2000 af 17. juli 2000 om en revideret ordning for tildeling af EF-miljømærke. I disse artikler bestemmes det, at der fastsættes specifikke miljømærkekriterier for hver produktgruppe for en given gyldighedsperiode.

Kriterier og gyldighedsperiode fastlægges i overensstemmelse med fremgangsmåden i art. 17 som er en forskriftsudvalgsprocedure, efter høring af Det Europæiske Miljømærkenævn.

2. Formål og indhold.

Beslutningsforslaget indeholder forslag til kriterier for tildeling af EF-miljømærket til kopipapir og grafisk papir. Forslaget er udarbejdet af en arbejdsgruppe under Kommissionen.

Definition af produktgruppen og de specifikke miljøkriterier vil være gældende for en periode fra 1. september 2002 til 31. august 2007. De nuværende kriterier er blevet forlænget så der opnås et års overlap mellem kriterieperioderne.

I EU er der to miljømærkelicenser til papirprodukter i Blomsten. En i Italien og en i Spanien.

2.1 Definition og kriterier for kopipapir og grafisk papir

Produktgruppen omfatter følgende:

Ark eller ruller af ubeskrevet papir som anvendes til udskrivning, kopiering eller til at skrive eller tegne på. Indbefattet er også grafisk papir.

Kriterierne sigter især mod:

- at reducere udledningen af giftige eller eutrofierende (næringsberigende) stoffer til vandmiljøet. Sidstnævnte kan give algeopblomstring
- at reducere miljømæssige skader og risici, som er forbundet med energiforbrug (global opvarmning, forsurening, ozonlags nedbrydning, udtømmning af ikke-fornybare ressourcer)
- at reducere miljømæssige skader og risici, som er forbundet med brug af farlige kemikalier
- at anvende principper for bæredygtig drift for at sikre skovene

Avispapir, varmfølsomt papir og selvkopierende papir er ikke med i produktgruppen.

Kriterier angående miljø. Udledninger til vand og luft, energiforbrug, fibre (skovdrift), farlige kemikalier, affaldshåndtering.

Kriterier for udledning til vand og luft omfatter parametrene COD, AOX, S, NO_x og CO₂. COD udtrykker risiko for iltsvind. AOX er adsorberbare organiske halogenforbindelser, fx organiske klorforbindelser. S er svovlforbindelser, fx SO₂. NO_x er kvælstof-ilter og CO₂ er kuldioxid.

AOX begrænses ved hjælp af en grænseværdi. CO₂ begrænses ved hjælp af en grænseværdi for summen af CO₂ fra anvendt brændsel og CO₂ fra anvendt elektricitet. Ansøgere om miljømærket skal anvende det europæiske gennemsnit for CO₂ fra elektricitet i deres ansøgning, medmindre de kan dokumentere en anden værdi for den elektricitetsmængde, de anvender.<>

COD, S og NO_x begrænses ved hjælp af et point-system, som er inddelt efter de teknologier, der kan bruges til at fremstille cellulose-masse og papir. Cellulose er bestanddelen i den fibertype som findes i træ og andre planter, og det er hovedbestanddelen i papir. For hver parameter divideres ansøgerens udslip med en referenceværdi for udslip. Summen af point må ikke overskride en på forhånd fastsat værdi, ligesom der er fastsat en grænseværdi for hver enkelt parameter.

Energiforbruget omfatter elektricitetsforbrug og brændselsforbrug, herunder også forbrug af træ samt træbaserede restprodukter fra fremstillingsprocessen. Det begrænses ved hjælp af et pointsystem, hvor ansøgerens energiforbrug divideres med referenceværdier for energiforbrug. Pointsystemet er inddelt efter hvilke delprocesser, der medgår til fremstillingen af cellulose-masse og papir. Summen af point må ikke overskride en fast værdi.

Fibre kan være nye træfibre og fibre fra returpapir, som forbrugere har afleveret til genanvendelse. Afklip og afskær fra papirfremstillingen regnes ikke som returfibre. Mindst 10% af nye træfibre skal komme fra skove, der har certifikat på, at der ved driften anvendes principper og mål, som sigter mod bæredygtigt skovbrug. Der skal redegøres for oprindelsen af alle nye træfibre.

Kriterierne regulerer anvendelsen af en række kemikalier, ved at udelukker kemikalier med visse angivne effekter (fx kræftfremkaldende, giftige for vandlevende organismer eller hormonforstyrrende), eller ved at sætte grænser for mængden, der må anvendes, eller ved helt at udelukke brugen af et kemikalie.

- **Restmonomerer**

(undtaget akrylamid) der klassificeres af en af følgende risikosætninger, må max. findes i brugsopløsningen ved 100 ppm (total sum).

R45 (Kan fremkalde kræft), **R46** (Kan forårsage arvelige genetiske skader), **R49** (Kan fremkalde kræft ved indånding), **R50/53** (Meget giftig for organismer, der lever i vand; kan forårsage uønskede langtidsvirkninger i vandmiljøet, **R51/53** (Giftig for organismer, der lever i vand; kan forårsage uønskede langtidsvirkninger i vandmiljøet), **R52/53** (Skadelig for organismer, der lever i vand; kan forårsage uønskede langtidsvirkninger i vandmiljøet), **R60** (Kan skade forplantningsevnen), **R61** (Kan skade barnet under graviditeten).

Restmonomerer findes i polymeropløsninger, der bl.a. bruges til at coate og styrke papiret. Polymer opløsninger bruges også i tørreprocessen af papirmassen, på den måde nedsættes energiforbruget til denne tørring. Restmonomerer er rester, som ikke kemisk kan fjernes, og kan være mere giftige end den polymere opløsning. Derfor er de reguleret.

Akrylamid har en grænseværdi på 1000 ppm. Denne grænseværdi for brugsopløsningen af polyakrylamid sikrer, at den endelige koncentration i det færdige papir er omkring 0,015 ppm (mg/kg). Det er i dag ikke teknisk muligt at fremstille polyakrylamid brugsopløsninger med mindre end 700-1000 ppm akrylamid.

- **Vaskeaktive stoffer,**

ved afsværtning af returpapirets tryksværte, skal være let bionedbrydelige (Testmetoder er OECD, som belyser forhold under aerob nedbrydning).

- **Biocider**

må ikke kunne ophobes i organismer. Biocider bruges til at konservere det recirkulerende vand i papirprocessen.

- **Klor**

-gas til blegning må ikke anvendes.

- **Alkylphenol ethoxylater**

eller andre alkylphenol derivater (til vask, afsværtning, skumdæmpere) må ikke anvendes.

- **Farvestoffer**

må ikke benyttes, hvis de skal klassificeres med **R50** (Meget giftig for organismer, der lever i vand), **R51** (Giftig for organismer, der lever i vand), **R52** (Skadelig for organismer, der lever i vand), **R53** (Kan forårsage uønskede langtidsvirkninger i vandmiljøet).

- **Urenheder i farvestoffer**

. Følgende grænseværdier gælder koncentrationen i selve farvestofferne: Ag, 100 ppm; As, 50 ppm; Ba, 100 ppm; Cd, 20 ppm; Co, 500 ppm; Cr, 100 ppm; Cu, 250 ppm; Fe, 2500 ppm; Hg, 4 ppm; Mn, 1000 ppm; Ni, 200 ppm; Pb, 100 ppm; Se, 20 ppm; Sb, 50 ppm; Sn, 250 ppm; Zn, 1500 ppm

- **Azo farvestoffer**

, der kan spaltes til visse angivene aromatiske aminer, må ikke anvendes (dette kriterium er det samme som for andre produktgrupper, hvori indgår AZO farvestoffer).

- **Metal kompleks farvestof eller pigmenter**

. Farvestoffer og pigmenter må ikke være baseret på bly, kobber, krom, nikkel og aluminium må ikke anvendes. Kobber phthalocyanine farvestoffer og pigmenter er dog tilladt

Produktionsanlæggene for cellulose-masse og papir skal have systemer for håndtering af affald og restprodukter, som opstår ved fremstillingen af det miljømærkede produkt. Der er ingen absolutte krav til f.eks. genanvendelse af restprodukter.

Kriterier for forbrugerinformation

Forbrugeren skal på pakningen informeres om hvorfor produktet må bære Blomsten. Desuden skal forbrugeren opfordres til at indsamle brugt papir til genanvendelse.

3. Nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet.

Der er tale om en gennemførelsesforanstaltning af miljømærkeordningen.

4. Forslagets konsekvenser for Danmark.

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Miljømærkeordningen er frivillig. Forslaget medfører ingen lovgivningsmæssige konsekvenser for Danmark.

Økonomiske konsekvenser

Erhvervelse af miljømærket indebærer udgifter for producenter og importører, men disse udgifter forventes opvejet af de konkurrencemæssige fordele ved erhvervelse af miljømærket. Forslaget har ingen statsfinansielle konsekvenser.

Miljømæssige konsekvenser

Det konkrete forslag til miljømærkning af kopipapir og grafisk papir har en række ændringer, som samlet set vurderes at påvirke det danske miljøbeskyttelseniveau i positiv retning.

Af især positive ændringer kan nævnes:

- **Produktgruppedefinitionen**

. Produktgruppen er udvidet til også at omfatte grafisk papir. Herved øges muligheden for at stimulere til miljøforbedringer i en langt bredere gruppe af produkter, herunder f.eks. tryksager,

- **Udslip til luft og vand**

. De eksisterende kriterier har kun kunnet tiltrække to licenshavere. De miljømæssige forbedringer, der er i de nuværende kriterier, er således ikke blevet særligt udbredt. Ved sidste revision anbefalede Danmark, at kriterierne i højere grad skulle tage højde for de forskellige teknologier, der anvendes til fremstilling af cellulose-masse og papir. Ser man på papir af returfibre, var CO₂-kravet vanskeligt at opfylde, mens de øvrige udslipkrav var (for) lette. Det nye kriterieforslag tager højde for teknologi-forskellene. Det nordiske miljømærke, Svanen, har været inspirationskilde til hvordan det kunne opnås.

- **Kemikaliekraft.**

Det nye kriterieforslag regulerer brugen af kemikalier i væsentlig højere grad end de nuværende kriterier. Til forskel fra Svanen, stiller Blomsten krav til de farver, der eventuelt bruges til at indfarve papir med i fremstillingsprocessen.

- **Fibre.**

Kravet til at 10% af nye træfibre skal være fra certificeret skovdrift kan stimulere brugen af fibre fra returpapir

Af forhold som har både positive og negative konsekvenser kan nævnes:

- **CO₂ fra elektricitetsforbrug**

. I de eksisterende kriterier skal ansøgeren bruge en værdi for det europæiske gennemsnit. I det nye forslag har ansøgeren lov at bruge en dokumenteret værdi fra sin aktuelle leverandør af elektricitet. Ændringen kan medføre, at salget af elektricitet, baseret på vedvarende energikilder, fremmes.

- **Affaldshåndtering**

. Der er ingen absolutte krav til affaldshåndteringen, dvs. til krav om udnyttelse af bark- og træflis fra papirproduktionen til fremstilling af energi.

5. Høring.

Forslaget har været forelagt miljøspecialudvalget den 8. maj 2002. CO-industri har bemærket at avispapir, varmfølsomt papir og selvkopierende papir bør medtages i produktgruppen, og at der bør foretages en vurdering af konsekvenserne af at disse undtages i forhold til den samlede mængde papir. Endvidere anføres det at der savnes en vurdering af mulige tiltag overfor denne produktgruppe. Det anføres at mængden af

træfibre fra skove med certifikat med fordel kunne øges fra 10 % til 15 %. Desuden anføres det, at kravet til en grænseværdi for akrylamid på 1000 ppm, bør sættes ned, så

den tilsvarende kravet til Svanemærket på 750 ppm. Endelig anføres det at krav til affaldshåndtering bør overvejes indføjet.

Specialarbejderforbundet har bemærket at de støtter forslaget, men at der bør stilles krav til arbejdsmiljøet ved affaldshåndtering og at grænseværdien for akrylamid på 1000 ppm sænkes, så den ligger på linie med kravet til Svanemærket på 750 ppm.